

[Edvard Sørensen.]

fuld, og selv om jeg er Statshusmand, gyser det i mig ved Tanken om dette Forslag. Hvad er det nemlig, Mindretallet her foreslaar? Det er ikke mindre, end at den Mand, der skylder for 12 Terminer — og det er der jo efter Bilagene enkelte, der gør —, ligestilles med den Mand, der har slidt og slæbt, savnet og lidt for at kunne betale enhver sit. Mon et Forslag som dette nu ogsaa kan virke fremmende for det sunde Princip, at man skal betale enhver sit, saa vidt man kan? Mindretallet siger herigennem til Husmændene: Selv om I ikke har betalt en Øre i Renter og Afdrag i 6 Aar, skal I ligestilles med dem, der har søgt at klare sig. Det er efter min Opfattelse en daarlig Moral; det er en Foranstaltning, der, hvis den blev gennemført, vilde ødelægge Grundlaget for en fortsat Udstykning.

Jeg skal med disse Bemærkninger anbefale at stemme imod Mindretallets Ændringsforslag og for de af Flertallet stillede Ændringsforslag.

Ulrich: Lovforslaget er jo i Udvalget undergaaet nogen Forandring som en Følge af det Forbund, der er sluttet mellem Regeringspartierne og Partiet Venstre. Regeringspartierne maa selvfølgelig betale noget for at have Fornøjelsen af at have Venstre paa Bagsmækken, og det giver sig altsaa det Udtryk, som den ærede Ordfører for Partiet Venstre (Edvard Sørensen) har gjort Rede for, at Regeringen har maattet bøje sig for forskellige af de af Venstre fremsatte Krav.

At Lovforslaget derved i nogen Grad er blevet forbedret, kan ikke nægtes, men der hæfter endnu saadanne Mangler ved det, at vi fra vor Side ikke kan være med til at gennemføre Forslaget, og den Mangel, der særlig klæber ved det, er jo, at de Mennesker, der har faaet deres Jordbrug efter den gamle Husmandslov, skal umyndiggøres, dersom de ønsker at faa Del i den konjunkturbestemte Afgiftsbetaling, som her foreslaas. De skal ind under den Bestemmelse, der gælder ifølge Statsfæsteloven: at de ikke kan behæfte deres Ejendom med anden Gæld. Denne Bestemmelse i Statsfæsteloven bevirker jo, at disse Statshusmænd ikke kan faa den Kredit her i Landet, som andre Jordbrugere kan faa, idet man ikke tør betro dem noget, da man ikke kan faa Panteret i deres Ejendom. Denne Bestemmelse skal altsaa de nuværende selvejende Husmænd underkaste sig, dersom de ønsker at komme ind under

den konjunkturbestemte Afgift. Derfor maa jeg mene, at Partiet Venstre i allerhøjeste Grad har forsømt at faa en Affattelse af Loven, som kunde have bevirket, at ogsaa disse Mennesker kunde komme med, idet jeg gaar ud fra, at Tusinder af dem ikke vil underkaste sig denne Bestemmelse for at opnaa den Fordel, der her er Tale om; thi man maa jo haabe, at denne Fordel bliver rent midlertidig, men Straffen for at nyde den vil komme senere i Form af saa meget større Betaling, og jeg antager dog, at mange vil betakke sig herfor.

Derfor er det, mit Parti stiller Ændringsforslag om at nedsætte Renten for indeværende Aar — og selvfølgelig frem i Tiden paa samme Maade; thi det er jo ikke Tilfældet, som den ærede Ordfører for Socialdemokratiet udtrykte det, at denne Rentelettelse kun gælder for et Aar; til den Lov om Oprettelse af Husmandsbrug, der er under Behandling her i Tinget, har vi jo udtrykkelig stillet Forslag om, at disse Afgifter for Husmandsbrugene gøres konjunkturbestemte derigennem, at Renten fastsættes en Gang aarlig efter Indstilling fra Jordlovsudvalget og Beslutning af Finansudvalget. Det er efter min Mening den sundeste og rigtigste Maade, hvorpaa Staten kan komme alle disse Mennesker til Hjælp i daarlige Tider: ved at fastsætte Renten hvert Aar under Hensyntagen til samtlige Priser paa Landbrugets Varer. Det her foreliggende Lovforslag tager kun Hensyn til Priserne paa Smør, Flæsk og Korn, men Landbrugere producerer jo mange andre Varer. Jeg skal kun i denne Forbindelse nævne Kødet, som sikkert i Øjeblikket er det, som det vilde være mest rimeligt at tage Hensyn til under Overvejelse af, hvilken Afkastning Landbruget har, og naar der skal tages Bestemmelse om, hvilken Rente der derfor skulde svares.

Naar man har ment, at man for indeværende Aar vil kunne nedsætte Renten med 1 pCt., fra 4½ pCt. til 3½ pCt., er det selvfølgelig noget, man kunde forhandle om, idet andre maaske mener, man skulde nedsætte Renten til 3 pCt. Men det er ikke dette Tal, man skal hænge sig i, men derimod Princippet, og jeg tillader mig at hævde, at det Princip, der er angivet fra vor Side, er langt, langt bedre end det Sammensurium, som Regeringspartierne og Partiet Venstre er blevet enige om.

Det andet af de Ændringsforslag, vi har stillet, gaar ud paa, at man skal komme disse Husmænd til Hjælp ved at lette dem Betalingen af de Restancer, de har paadraget